

ASPECTE TEORETICE ȘI PRACTICE CU PRIVIRE LA
TERMENUL PENTRU INTRODUCEREA VALIDĂRII DE
POPRIRE INSTITUIT DE ART. 790 ALIN. (1)
COROBORAT CU ART. 787 ALIN. (1) DIN CODUL DE
PROCEDURĂ CIVILĂ

DOI: 10.24193/SUBBIur.69(2024).1.2
Data publicării online: 25.10.2024

Șerban MIRCIOIU*

Abstract: Prezentul articol urmărește să răspundă la câteva chestiuni legate de termenul pentru introducerea validării de poprire instituit de art. 790 alin. (1) coroborat cu art. 787 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Pentru a putea fi declanșată procedura de validare a popririi, creditorul trebuie să fie în posesia unui titlu executoriu, el să fi obținut încuviințarea executării silite sub forma popririi, iar terțul poprit să nu își îndeplinească obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi.

Natura juridică a termenului de o lună de formulare a cererii de validare a popririi este aceea a unui termen imperativ, legal, fix și absolut. Data de la care începe să curgă termenul de formulare a cererii de validare a popririi de o lună este de 5 zile, termen care este prohibitiv și care curge de la data de comunicare a adresei de poprire

* Dr. Șerban MIRCIOIU, avocat, Baroul Cluj, lector I.N.P.P.A., cadru didactic asociat al Facultății de Drept a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, e-mail: serban.mircioiu@avocatmircioiu.ro, <https://orcid.org/0009-0008-7858-5930>.

pentru sumele care sunt deja scadente iar în cazul sumelor de bani datorate în viitor, de la scadența acestora.

Pentru a stabili dacă cererea de validare a popririi a fost sau nu introdusă în termen trebuie verificate două termene, cel de 5 zile care are ca punct de pornire fie data comunicării adresei de poprire fie data scadenței sumelor de bani datorate în viitor și termenul de o lună de zile care are ca punct de pornire ziua următoare a datei la care s-a împlinit termenul de 5 zile.

În cazul validării popririi care are ca obiect sumele de bani datorate în viitor, termenul de formulare al validării de poprire nu are ca punct de pornire data comunicării adresei de poprire ci data scadenței sumelor de bani datorate. Este superfluu ca executorul să mai emită încă o adresă de înființare a popririi în această situație întrucât pentru sumele scadente în viitor raportat la momentul când terțul trebuia să consemneze sau să plătească suma oricum validarea își produce efectele doar la data când salariile devin scadente.

Cuvinte cheie: validarea popririi; termen imperativ, termen prohibitiv, creanțe cu scadențe succesive ale debitorului poprit față de terțul poprit, decădere.

PTHEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS
REGARDING THE DEADLINE FOR THE
SUBMISSION OF GARNISHMENT VALIDATION
INSTITUTED BY ARTICLE 790, PAR. (1)
CORROBORATED WITH ARTICLE 787, PAR. (1)
OF THE ROMANIAN CIVIL PROCEDURE CODE

Abstract: The purpose of the present articles is to address several issues related to the deadline for the submission of garnishment validation instituted by article 790, paragraph (1) corroborated with article 787, paragraph (1) of the Romanian Civil Procedure Code.

For the garnishment validation procedure to be initiated, the creditor should be in possession of an enforceable title, should have attained permission for forced execution in the form of garnishment, and the garnished third party should be in default of the obligations assigned to it for such garnishment to be performed.

The legal nature of the one-month deadline for the submission of the garnishment validation motion is that of an imperative, legal, fixed, and absolute one.

The date whereon the deadline for submission of the one-month garnishment validation motion begins is 5 days, a prohibitive deadline and which starts to be calculated on the date of notification of the garnishment notice for amounts that are already outstanding and, in the case of amounts due in the future, upon their maturity.

In order to determine whether the motion for garnishment validation was or was not submitted within the deadline, there are two deadlines that need to be verified, the 5 days one for which the onset date is either the date of maturity of amounts due in the future and, the one month deadline for which the onset is the day following the date whereon the 5 days deadline was met.

For garnishment validations relating to amount of money due in the future, the deadline for submission of garnishment validation is not the same as the date of notification of the garnishment notice but the date of maturity of the amounts due. It's superfluous for the official receiver to issue another garnishment notification in this case seeing as, for amounts due in the future, in reference to the moment when the third party should have recorded or paid the amount, the validation produces its effects only on the date when wages become due.

Keywords: validation of garnishment; imperative deadline; prohibitive deadline; receivables with successive maturity dates of the garnished debtor in reference to the garnished third party; lapse.

Cuprins

Cuprins.....	39
Aspecte introductive. Definiție și natură juridică	40
I. Natura juridică a termenului de formulare a cererii de validare a popririi.	41
II. Data de la care începe să curgă termenul de formulare a cererii de validare a popririi	46
III. Termenul de formulare a cererii de validare a popririi în cazul sumelor de bani datorate în viitor	50
Concluzii	60
Bibliografie.....	61

Aspecte introductive. Definiție și natură juridică

Validarea popririi a fost definită drept: „o operațiune juridică presupunând verificarea și confirmarea popririi printr-o hotărâre judecătorească care constituie titlul executoriu pentru creditor față de terț poprit, ce devine astfel debitorul direct al creditorului popritor”¹.

Natura juridică a validării popririi a fost amplu dezbătută în literatura de specialitate², susținându-se că aceasta reprezintă un „incident procedural”, „o acțiune de fond”, „un veritabil proces”, „o procedură specială și inedită” care este în același timp „facultativă și excepțională.” Aceste controverse sunt importante în special în privința determinării regimului juridic general al procedurii validării popririi fără însă a juca un rol determinant în privința termenului pentru introducerea validării de poprire instituit de art. 790 alin. (1) coroborat cu art. 787 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Din cuprinsul art. 790 alin. (1) C.proc.civ.³ rezultă faptul că : „dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, inclusiv în cazul în care, în loc să consemneze suma urmăribilă, a

¹ A se vedea M. COSTIN, *Validarea popririi*, în „Dicționar de drept procesual civil”, de M. N. Costin, I. LEȘ, M. Șt. MINEA, D. RADU, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983, p. 464.

² A se vedea: T.C. Briciu, *Particularitățile procedurii de validare a popririi*, în E. OPRINA, V. BOZEȘAN (coord.), *Executarea silită – dificultăți și soluții practice* –, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2016, pp. 618-628; T. BODOAȘCĂ, D. V. MARIN, *Validarea popririi în reglementarea actualului Cod de procedură civilă*, în Conferința internațională „Procesul civil și executarea silită. De la clasic la modern.”, Ed. Universul Juridic, București, 2019, pp. 19-30; G. BOROI, M. STANCU, *Drept procesual civil*, ed. a 5-a, Editura Hamangiu, București, 2020, p. 1.340-1.345; G. A. LAZĂR, R. STANCIU, A. R. TRANDAFIR, N-H. ȚIȚ, *Poprirea: o triplă perspectivă-civilă, fiscală și penală*, Editura Hamangiu, București, 2021, p. 132-274.

liberat-o debitorului poprit, creditorul urmăritor, debitorul sau executorul judecătoresc, în termen de cel mult o lună de la data când terțul poprit trebuia să consemneze sau să plătească suma urmăribilă, poate sesiza instanța de executare, în vederea validării popririi”.

Din economia textului redat mai sus se poate ajunge la concluzia că pentru a putea fi declanșată procedura de validare a popririi, creditorul trebuie să fie în posesia unui *titlu executoriu*, el să fi obținut încuviințarea executării silite sub forma popririi, iar terțul poprit după comunicarea adresei de înființare a popririi în mod alternativ:

a) nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, de consemnare sau plată a bunurilor sau a sumei indisponibilizate;

b) în loc să consemneze sau să plătească suma urmăribilă, o eliberează debitorului poprit;

c) eliberează suma urmăribilă unei alte persoane indicate de debitorul poprit”⁴.

I. Natura juridică a termenului de formulare a cererii de validare a popririi.

Din cuprinsul art. 790 alin. (1) C.proc.civ. reiese faptul că termenul pentru formularea validării de poprire este de cel mult *o lună* și că începe să curgă de la data când terțul poprit trebuia să consemneze sau să plătească suma urmăribilă.

Natura juridică a termenului de o lună pentru formularea validării de poprire a fost controversată în literatura de specialitate și în practica judiciară.

⁴ A se vedea T.C. BRICIU, op.cit., p. 618.

Sub imperiul vechiul Cod de procedură civilă de la 1865⁵ nu a existat un punct de vedere unitar cu privire la natura juridică a termenului (de trei luni de zile în vechea reglementare s.n.) de sesizare a instanței pentru validarea popririi, avansându-se ideea fie a unui *termen imperativ*⁶ a cărui nerespectare determină decăderea creditorului, debitorului sau a executorului judecătoresc din dreptul de a solicita instanței de executare validarea popririi fie a unui *termen prohibitiv*⁷ care împiedică formularea cererii de validare a popririi înainte de împlinirea lui fie chiar a unui *termen de recomandare* după expirarea căruia se poate face cererea de validare, întrucât procedura validării este una facultativă⁸.

Sub imperiul noului Cod de procedură civilă, într-o primă opinie s-a susținut faptul că termenul de o lună instituit de art. 790 alin. (1) C. pr. civ., ar fi „ un *termen de prescripție extinctivă*” și că „ deși, în esență suntem în prezența unei condiții procesual-civile, a unei condiții de procedură, am rânduit-o printre condițiile de fond ale cererii de validare a popririi, întrucât admiterea excepției prescripției extinctive va avea ca rezultat respingerea în fond a cererii de validare.”⁹

⁵ M.of.: 200 din 11 septembrie 1865.

⁶ A se vedea T. București, dec. nr. 1024/R/2011 din data de 27.04.2011, A.G. ȚAMBULEA, *Executarea silită. Practică judiciară*, Ed. Hamangiu, București, 2012, pp. 268-270, *apud* E. OPRINA, I. GÂRBULEȚ, *Tratat teoretic și practic de executare silită*, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p.751.

⁷ A se vedea I. REBECA, *Executarea silită prin poprire*, Ed. Hamangiu, București, 2007, p. 112, *apud* E. OPRINA, I. GÂRBULEȚ, *Tratat teoretic și practic de executare silită*, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2013, pp.750-751.

⁸ A se vedea în acest sens C. Ap. Alba Iulia, dec. civ. nr. 237/2009 din data de 13.05.2009, online: <http://www.rolii.ro/hotarari/5893b509e49009e82c001b40>.

⁹ A se vedea I. DELEANU, în I. DELEANU, V. MITEA, S. DELEANU, *Noul Cod de procedură civilă: comentarii pe articole*, vol. II, Ed. Universul juridic, București, 2013, p. 211.

Într-o altă opinie s-a intuit în mod judicios faptul că „termenul de cel mult o lună prevăzut de actuala reglementare este un *termen imperativ*, înăuntrul căruia creditorul, debitorul sau executorul judecătoresc este obligat să formuleze cererea de validare a popririi. În cazul în care nu face acest lucru, intervine sancțiunea *decăderii*, cererea formulată după împlinirea acestui termen urmând a fi respinsă ca tardivă.”¹⁰ Această opinie este îmbrățișată în prezent de majoritatea doctrinei și a practicii judiciare¹¹.

Controversa juridică a fost clarificată în primul rând prin Decizia nr. 7/2013 a Înaltei Curți de Casație și Justiție¹², privind natura juridică a termenului de 3 luni prevăzut de dispozițiile art. 460 alin. (1) din Codul de procedură civilă de la 1865.

¹⁰ A se vedea E. OPRINA, I. GÂRBULEȚ, *Tratat teoretic și practic de executare silită*, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p.751.

¹¹ A se vedea : T.C. BRICIU, op.cit., p. 619; T. BODOAȘCĂ, D. V. MARIN, op.cit., p. 24; G. BOROI, M. STANCU, op.cit., p. 1.341; G. A. LAZĂR, R. STANCIU, A. R. TRANDAFIR, N-H. ȚȚ, op.cit., p. 158.

¹² M.of.: 263 din 13 mai 2013.

„Completul competent să judece recursul în interesul legii, a statuat în sensul că în interpretarea și aplicarea art. 460 alin. (1) din Codul de procedură civilă de la 1865 termenul de 3 luni de la data la care terțul poprit trebuia să consemneze sau să plătească suma urmăribilă, în care creditorul, debitorul sau organul de executare poate sesiza instanța de executare în vederea validării popririi, este un *termen imperativ* (pentru că înăuntrul acestuia trebuie îndeplinit actul de procedură care constă în sesizarea instanței cu cererea de validare a popririi) și deopotrivă și un termen *legal, fix și absolut*, deoarece legea îl impune, iar nerespectarea lui, în lipsa unor alte dispoziții contrare, afectează eficacitatea sesizării instanței de executare prin intervenirea sancțiunii decăderii. În ceea ce privește sancțiunea aplicabilă în cazul nerespectării termenului de 3 luni, impus de art. 460 alin. 1 din Codul de procedură civilă, au fost și instanțe care au apreciat că, deși termenul este legal și absolut, nerespectarea lui nu poate atrage sancțiunea decăderii, deoarece legea nu impune o astfel de sancțiune. Cu privire la acest aspect se reține că, potrivit art. 103 alin. 1 din Codul de procedură civilă, neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui altui act de procedură în termenul legal atrag decăderea, în afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei. Prin urmare, pentru a opera decăderea nu este necesar ca legea să prevadă sancțiunea decăderii pentru nerespectarea fiecărui termen în parte, fiind suficient faptul că partea nu și-a exercitat dreptul procedural în termenul peremptoriu fixat de lege.”¹³

Doctrina actuală a apreciat că aceste considerente își păstrează pe deplin valabilitatea și sub imperiul actualului Cod de procedură civilă¹⁴.

Prin Decizia Curții Constituționale nr. 837/2021¹⁵ a fost respinsă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 790 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

¹³ *Ibidem*.

¹⁴ A se vedea : T.C. BRICIU, op.cit., p. 619; T. BODOAȘCĂ, D. V. MARIN, op.cit., p. 24; G. BOROI, M. STANCU, op.cit., p. 1.341; G. A. LAZĂR, R. STANCIU, A. R. TRANDAFIR, N-H. ȚÎȚ, op.cit., p. 158.

¹⁵ M.of.: 497 din 19 mai 2022.

Curtea Constituțională a reținut că „în ceea ce privește natura juridică a termenului de cel mult o lună (de la data când terțul poprit trebuia să consemneze sau să plătească suma urmăribilă) în care creditorul urmăritor, debitorul sau executorul judecătoresc poate sesiza instanța de executare, în vederea validării popririi, instanța de contencios constituțional învederează faptul că termenul prevăzut de art. 790 alin. (1) din Codul de procedură civilă este un *termen imperativ*, pentru că înăuntrul acestuia trebuie îndeplinit actul de procedură care constă în sesizarea instanței cu cererea de validare a popririi. În acest sens este, de altfel, și Decizia nr. 7 din 15 aprilie 2013, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul competent să judece recursul în interesul legii”¹⁶.

Recent prin Decizia 6/2023 a Înaltei Curți de Casație și Justiție¹⁷ privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept legate de interpretarea art. 790 alin. (1) din Codul de procedură civilă și menținerea aplicabilității Deciziei R.I.L. nr. 7 din 15 aprilie 2013 sub imperiul noului Cod de procedură civilă, deși instanța supremă a respins sesizarea ca inadmisibilă a reținut în considerentele decisive faptul că

¹⁶ *Ibidem*.

¹⁷ M.of.: 186 din 06 martie 2023.

„... examenul jurisprudențial efectuat a relevat că instanțele naționale au o abordare unitară în legătură cu dezlegarea dată prin decizia în interesul legii cu privire la natura termenului de validare a popririi, considerând că sancțiunea nerespectării sale rămâne de actualitate sub imperiul noii reglementări procesual civile, iar instanța de trimitere nu oferă un punct de vedere în sens contrar. Astfel, se observă că prevederile art. 790 alin. (1) din Codul de procedură civilă diferă de cele ale art. 460 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865 doar în privința duratei termenului de validare a popririi, care a fost scurtat de la trei luni la o lună. În consecință, *dezlegarea dată prin decizia în interesul legii cu privire la natura termenului de validare a popririi și sancțiunea nerespectării sale rămâne de actualitate sub imperiul noilor dispoziții procesual civile*”¹⁸.

În consecință natura juridică a termenului de o lună instituit de art. 790 alin. (1) C. pr. civ., precum și sancțiunea care intervine în cazul nerespectării acestui termen nu mai pot fi puse astăzi sub semnul întrebării fiind vorba despre un termen *imperativ (peremptoriu), legal, fix și absolut* a cărui nerespectare atrage sancțiunea *decăderii*.

II. Data de la care începe să curgă termenul de formulare a cererii de validare a popririi

Dacă în privința naturii juridice a termenului de o lună instituit de art. 790 alin. (1) C.proc.civ. teoria și practica judiciară par să fi ajuns la un consens, nu același lucru se poate spune și în privința momentului de la care începe să curgă acest termen. Momentul de la care începe să curgă termenul de o lună generează în continuare unele dificultăți practice.

La o lectură atentă a art. 790 alin. (1) C.proc.civ. rezultă că executorul judecătoresc, creditorul urmăritor sau debitorul, pot sesiza instanța de executare în vederea validării popririi în termen de cel mult o lună de la data

¹⁸ *Ibidem*.

când terțul poprit *trebuia să consemneze sau să plătească suma urmăribilă*. Se pune așadar problema care este data când terțul poprit trebuia să consemneze sau să plătească suma urmăribilă, respectiv data când terțul poprit trebuia să își îndeplinească obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi.

Răspunsul la această întrebare îl oferă art. 787 alin. (1) C.proc.civ. care menționează că:

„... în termen de 5 zile de la comunicarea popririi, iar în cazul sumelor de bani datorate în viitor, de la scadența acestora, terțul poprit este obligat: 1. să consemneze suma de bani, dacă creanța poprită este exigibilă, sau, după caz, să indisponibilizeze bunurile mobile încorporale poprite și să trimită dovada executorului judecătoresc, în cazul popririi înființate pentru realizarea altor creanțe decât cele arătate la pct. 2; 2. să plătească direct creditorului suma reținută și convenită acestuia, în cazul sumelor datorate cu titlu de obligație de întreținere sau de alocație pentru copii, precum și în cazul sumelor datorate cu titlu de despăgubiri pentru repararea pagubelor cauzate prin moarte, vătămarea integrității corporale sau a sănătății”.

Pe cale de consecință, în ordinea firească a lucrurilor, executorul judecătoresc va trebui mai întâi să emită o *adresă de înființare a popririi*.

Aceasta a fost caracterizată drept „un act procedural cu natură juridică mixtă, fiind în același timp un act de conservare și de executare, ce poate fi supus controlului instanței de executare pe calea contestației la executare ori în procedura de validare a popririi¹⁹”. Adresa de înființare a popririi se comunică către terțul poprit în conformitate cu dispozițiile art. 784 alin. (1) C.proc.civ. Actele de procedură efectuate în cursul executării silite se comunică, potrivit art. 672 C. pr. civ., „de către executorul judecătoresc personal ori prin intermediul agentului său procedural. În măsura în care comunicarea de către executorul judecătoresc personal ori prin intermediul

¹⁹ A se vedea, E. OPRINA, I. GÂRBULEȚ, op.cit., p. 734.

agentului său procedural nu este posibilă, comunicarea și citarea se va face potrivit dispozițiilor legale de drept comun privind citarea și comunicarea actelor de procedură, dispoziții care se aplică în mod corespunzător”.

Terțul poprit fie semnează *dovada de înmânare* în condițiile art. 163 alin. (1) C.proc.civ. fie în cazul celorlalte ipoteze prevăzute de art. 163 C.proc.civ. agentul procedural sau executorul întocmește un *proces-verbal* sens în care termenul de 5 zile va începe să fie pus în mișcare fie de la data semnării dovezii de înmânare fie de la data întocmirii procesului-verbal. Din momentul comunicării adresei de înființare a popririi sunt totodată indisponibilizate toate sumele și bunurile ce fac obiectul popririi.

Terțul poprit are un termen de 5 zile să își îndeplinească obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, termen care curge de la comunicarea adresei de poprire pentru sumele care sunt deja scadente iar în cazul sumelor de bani datorate în viitor, de la scadența acestora.

Coroborând dispozițiile art. 790 alin. (1) cu cele ale art. 787 alin. (1) din Codul de procedură civilă se poate ajunge la concluzia că în realitate pentru a stabili dacă cererea de validare a popririi a fost sau nu introdusă în termen este necesar să fie verificate *două termene*, cel de *5 zile* care are ca punct de pornire fie data comunicării adresei de poprire fie data scadenței sumelor de bani datorate în viitor și termenul de *o lună de zile* care are ca punct de pornire ziua următoare a datei la care s-a împlinit termenul de 5 zile²⁰.

²⁰ A se vedea în acest sens G. A. LAZĂR, R. STANCIU, A. R. TRANDAFIR, N-H. ȚIȚ, op.cit., p. 160. Autorii apreciază că „termenul de o lună va începe să curgă a doua zi după împlinirea termenului de 5 zile prevăzut de art. 797 alin. (1) C. pr. civ.” Afirmația credem că trebuie înțeleasă în sensul că termenul de o lună va începe să curgă a doua zi după împlinirea termenului de 5 zile, în sensul că fiind vorba despre un termen care se calculează pe zile libere

În vreme ce termenul de 5 zile este unul *prohibitiv* în sensul că legea interzice formularea unui cereri de validare a popririi înaintea expirării lui, termenul de o lună este un termen *imperativ* înăuntrul căruia trebuie îndeplinit actul de procedură care constă în sesizarea instanței cu cererea de validare a popririi²¹.

Fiind vorba în ambele cazuri despre termene *absolute*, nerespectarea lor va afecta validitatea actelor de procedură efectuate, atrăgând nulitatea sau după caz decăderea, însă prin prisma dispozițiilor art. 185 alin. (1) C.proc.civ. suntem de părere că în final se va ajunge la *nulitatea* actului de procedură efectuat. Fiind vorba despre *nulități extrinseci* actului de procedură apreciem că nulitatea va fi una *necon condiționată de vătămare* în temeiul art. 176 pct. 6 C.proc.civ.

În vreme ce termenul de 5 zile se va calcula potrivit art. 181 alin. (1) pct. 2 C.proc.civ. *pe zile libere* fără să intre în calcul nici ziua în care termenul a început să curgă, nici ziua când se împlinește²², termenul de o lună se va calcula potrivit art. 181 alin. (1) pct. 3 C.proc.civ. și se împlinește *în ziua corespunzătoare zilei de plecare din ultima lună*.

Spre exemplu dacă adresa de înființare a popririi este comunicată de către executorul judecătoresc terțului poprit la data de 1 februarie 2024 (și nu este vorba despre sume datorate în viitor), termenul de 5 zile în care terțul poprit va trebui să își îndeplinească obligațiile legale se împlinește la data de 7 februarie 2024 iar termenul de o lună pentru formularea cererii de validare

nu va intra în calcul nici ziua în care termenul a început să curgă, nici ziua când se împlinește. Din punctul nostru de vedere mai clar ar fi să se afirme că termenul de o lună de zile are ca punct de pornire chiar ziua următoare a datei la care se împlinește termenul de 5 zile.

²¹ *Ibidem*.

²² A se vedea G. BOROI, M. STANCU, op.cit., p. 378.

a popririi va începe să curgă din data de 8 februarie 2024 și se va împlini la data de 8 martie 2024²³.

Unii autori au apreciat că există o anumită „ambiguitate” în privința momentului în care se împlinește termenul de o lună, încercând să facă o subtilă diferențiere între termenele pe „ore, zile, săptămâni, luni și ani”, reglementate de art. 181 C.proc.civ. și termenul de „o lună de zile” care nu ar fi reglementat de art. 181 C. pr. civ.²⁴. S-a avansat chiar și ideea că ar fi oportun ca, „*de lege ferenda*”, dispozițiile art. 790 alin. (1) C. pr. civ. să fie modificate, în sensul înlocuirii expresiei „cel mult o lună de zile” cu expresia „cel mult 30 de zile”²⁵.

Din punctul nostru de vedere lucrurile sunt clare în sensul că dacă termenul a început să curgă într-o lună, care are un număr de zile, și se împlinește în luna următoare, care are un alt număr de zile se vor aplica dispozițiile art. 181 alin. (1) pct. 3 C.proc.civ. în sensul că dacă lună următoare nu are o asemenea zi termenul se va socoti împlinit în ultima zi a lunii²⁶.

III. Termenul de formulare a cererii de validare a popririi în cazul sumelor de bani datorate în viitor

Cele mai multe dificultăți practice au apărut în legătură cu termenul de formulare a cererii de validare a popririi în cazul sumelor de bani datorate

²³ Ziua de 8 martie 2024 nu este potrivit Codului muncii o zi de sărbătoare legală sens în care nu sunt aplicabile dispozițiile art. 181 alin. (2) C.proc.civ. pentru a putea prelungi termenul până în prima zi lucrătoare care urmează.

²⁴ A se vedea T. BODOAȘCĂ, D. V. MARIN, op.cit., p. 25.

²⁵ *Ibidem*.

²⁶ A se vedea în acest sens G. A. LAZĂR, R. STANCIU, A. R. TRANDAFIR, N-H. ȚIȚ, op.cit., p. 160.

în viitor (în cazul prestațiilor unice sau succesive) cel mai des caz practic întâlnit fiind poprirea instituită asupra salariului debitorului²⁷.

Astfel unele instanțe au luat drept punct de plecare pentru calcularea termenului de introducere al validării popririi data comunicării adresei de înființare a popririi (5 zile libere de la momentul comunicării popririi) chiar și în ipoteza în care cererea de validare a popririi viza sume de bani datorate în viitor și pe cale de consecință au apreciat că cererea este făcută cu depășirea termenului legal de decădere de o lună și astfel au admis excepția tardivității și au respins cererea de validare a popririi²⁸.

Soluția este din punctul nostru de vedere greșită deoarece prevederile art. 787 alin. (1) C.proc.civ. fac o delimitare netă în privința sumelor de bani datorate în viitor (în raport cu cele deja scadente), ipoteză în care termenul de introducere a cererii de validare se raportează la fiecare scadență în parte astfel încât pentru fiecare prestație în parte va curge un alt termen de validare a popririi.

Plata salariului se face în bani cel puțin o dată pe lună, „la data stabilită în contractul individual de muncă, în contractul colectiv de muncă aplicabil sau în regulamentul intern, conform art. 166 alin. (1) din Codul Muncii”²⁹. Obligația de plată a venitului salarial datorat de angajator (terțul poprit) devine exigibilă în fiecare lună.

Dacă s-ar afirma că cererea de validare a popririi ar trebui introdusă în toate cazurile după un termen de 5 zile de la comunicarea adresei de poprire

²⁷ Pentru unele ipoteze practice privind obligațiile angajatorului în procedura executării silite prin poprire a se vedea R. GIDRO, *Aspecte teoretice și practice cu privire la unele obligații ale angajatorului în procedura executării silite prin poprire*, în RRES nr. 3/2014, pp. 33-42.

²⁸ A se vedea în acest sens Jud. Cluj-Napoca, înch. civ. nr. 5167/2021 din data de 16.07.2021, online: <http://www.rolii.ro/hotarari/60fa2229e49009381d00003f>.

²⁹ Legea nr. 53/2003, rep. M.of.: 345 din 18 mai 2011.

către terțul poprit [și ulterior în interiorul termenului de cel mult o lună de zile prevăzut de art. 790 alin. (1) C. pr. civ.] se poate ajunge la situația ca adresa de poprire să fie comunicată terțului poprit, acesta inițial să se conformeze dispozițiilor legale și să consemneze la dispoziția executorului judecătoresc suma de bani urmăribilă în primele două luni consecutive și ulterior să refuze să își mai îndeplinească obligațiile ce îi revin conform art. 787 alin. (1) C.proc.civ. În această situație creditorul sau executorul judecătoresc nu s-ar mai afla niciodată în termen pentru a cere validarea popririi pentru că termenul de o lună de zile ar fi de mult depășit dacă ne-am raporta ca moment de plecare a termenului de o lună de zile la termenul de 5 zile de la comunicarea adresei de poprire către terțul poprit.

Alte instanțe au respins în mod corect ca neîntemeiată excepția tardivității formulării validării de poprire deoarece vizează creanțe ale debitorului poprit față de terțul poprit cu scadențe succesive, venituri salariale, astfel că termenul de introducere a cererii de validare se raportează la fiecare scadență în parte³⁰ și nu la data comunicării adresei de înființare a popririi.

Prin Decizia nr. 837/2021³¹ Curtea Constituțională a reținut cu privire la momentul de la care începe să curgă termenul de o lună că:

³⁰ A se vedea în acest sens Jud. Cluj-Napoca, sent. civ. nr. 4924/2021 din data de 07.07.2021, online: <http://www.rolii.ro/hotarari/60f8d0ece49009981b000052>.

³¹ M.of.: 497 din 19 mai 2022.

„acesta nu este unul incert, fiind stabilit cu suficientă claritate de legiuitor. Termenul de o lună începe să curgă la 5 zile de la comunicarea popririi, în cazul sumelor pentru care era împlinit termenul de scadență, fiind facil de determinat momentul de început al curgerii termenului prin cercetarea dovezii de comunicare a adresei de poprire. *În cazul sumelor de bani datorate în viitor, termenul de o lună curge de la scadența acestora.* Și în această situație termenul de o lună este ușor de calculat pentru creditor, fiind prezumat faptul că, din moment ce a solicitat poprirea unor sume datorate de terțul poprit debitorului poprit, creditorul cunoaște atât natura datoriei terțului poprit, cât și dacă aceasta este sau nu exigibilă. În condițiile în care validarea popririi apare ca o procedură specială, justificată de nerespectarea de către terțul poprit a obligațiilor legale, reglementarea unui termen de sesizare a instanței, care nu ar fi supus unei sancțiuni procedurale, prin care să se sancționeze conduita neglijentă a părții care nu și-a exercitat în termen dreptul procedural, ar fi lipsită de logică, golind de conținut atât scopul legiuitorului de a eficientiza și accelera procedura execuțională, cât și caracterul special al procedurii validării popririi.”³²

Considerentele Curții Constituționale sunt cât se poate de pertinente însă din punctul nostru de vedere termenul de o lună nu este întotdeauna ușor de calculat deoarece de cele mai multe ori creditorul nu are de unde să știe data exactă când creanța debitorului poprit față de terțul poprit a devenit exigibilă. O soluție ar putea fi în opinia noastră ca executorul judecătoresc, în exercitarea atribuțiilor prevăzute art. 627 alin. (2) C.proc.civ. să *solicite debitorului lămuriri în scris* în legătură cu data scadenței veniturilor sale lunare. Totodată în temeiul art. 660 alin. (1) și (2) *executorul judecătoresc este în drept să ceară aceste informații de la terțul poprit, de la organele fiscale sau de la orice instituții publice* cum ar fi spre exemplu inspectoratele teritoriale de muncă.

Tot în practica judiciară s-a reținut că

³² *Ibidem.*

„din coroborarea art.786 alin. (1) și art. 789 C. pr. civ. rezultă că termenul de 1 lună pentru a solicita validarea popririi începe să curgă de la data la care terțul avea obligația de a consemna sumele poprite. În cauză, fiind vorba de sume datorate de terț debitorului în mod periodic, *termenul curge de la data primei scadențe a sumei respective*, adică de la data la care terțul în calitate de angajator avea obligația de a plăti debitorului suma lunară respectivă. Instanța respinge argumentul apelantei creditoare potrivit căreia fiind vorba de sume periodice și executarea prin reținerea sumelor are caracter succesiv ceea ce ar face neîmplinit termenul de 1 lună prevăzut de lege. Împrejurarea că terțul poprit are obligații cu caracter succesiv nu împietează asupra necesității respectării termenului de 1 lună, astfel că acest termen începe să curgă de la data primei scadențe. Continuând raționamentul, doar dacă, prin ipoteză terțul și-ar fi îndeplinit obligația de consemnare a sumei din prima lună ulterioară înființării popririi dar nu și-ar fi îndeplinit-o cu privire la cea din următoarea lună, s-ar fi putut susține că termenul curge de la neîndeplinirea obligației de consemnare a unei alte sume decât cea din luna imediat următoare înființării popririi.”³³

Relevant este și punctul de vedere însușit la întâlnirea reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor civile ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel, desfășurată la Timișoara, în intervalul 19-20 noiembrie 2015, privind calculul termenului de decădere în cazul cererilor de validare a popririi, în situația în care în cadrul dosarului de executare se emit mai multe adrese de înființare poprire, la diverse intervale de timp. Opinia Institutului Național al Magistraturii a fost în sensul că:

„... termenul în care trebuie formulată, sub sancțiunea decăderii, cererea de validare a popririi trebuie calculat, în cazul unor popriri succesive (deci înființate împotriva aceluiași terț poprit, în temeiul aceluiași titlu executoriu, pentru aceeași creanță) în raport cu ultima adresă de înființare a popririi. În argumentarea acestei opinii, trebuie să se ia în considerare că, potrivit art. 790 alin. (1) C. pr. civ., cererea

³³ A se vedea: Trib. Teleorman, dec.civ.: 531 din 17.06.2016, în R. SÎRGI, *Executarea silită în Codul de procedură civilă: practică judiciară adnotată*, Ed. Hamangiu, București, 2020, pp. 404-407.

de validare trebuie introdusă în termen de cel mult o lună de la data când terțul poprit trebuia să consemneze sau să plătească suma urmăribilă. Obligația de consemnare sau, după caz, de plată se naște ca efect al comunicării către terțul poprit a unei adrese de înființare a popririi, data comunicării fiind echivalentă cu data indisponibilizării sumelor datorate debitorului poprit de către terțul poprit [art. 784 alin. (1) C. pr. civ.]. Codul nu interzice emiterea unor adrese succesive de înființare a popririi, scenariu justificat tocmai de faptul că terțul poprit, deși, în realitate, datorează sume de bani debitorului poprit, nu se conformează măsurii popririi. Dacă raportul juridic obligațional dintre debitorul poprit și terțul poprit subzistă la data popririi ulterioare, terțul poprit, în temeiul acestei noi popririi, are în sarcina sa o (nouă) obligație de conformare. Nu s-ar putea susține că o asemenea soluție ar face din termenul de o lună, prevăzut pentru formularea cererii de validare, unul de recomandare. Sancțiunea la adresa creditorului popritor va fi tocmai aceea că, prin efectul validării unei popririi ulterioare, terțul poprit nu va putea fi condamnat la plată direct către creditorul popritor decât cu privire la acele obligații de plată care erau scadente la data popririi ulterioare ori care vor deveni scadente ulterior comunicării acestuia din urmă; dimpotrivă, plățile făcute de terțul poprit către debitorul poprit în intervalul dintre data comunicării primei popririi și data comunicării popririi ulterioare vor rămâne neatinse de hotărârea de validare, căci s-a validat nu o poprire în general, ci o anumită poprire (poprirea ulterioară). În consecință, se va putea ajunge la pronunțarea unei soluții în sensul de a se admite în parte cererea de validare a popririi, în contextul admiterii excepției tardivității cererii în raport cu prima poprire, în măsura în care creditorul popritor solicită validarea inclusiv în raport cu prima poprire.”³⁴

Și doctrina recentă s-a raliat acestui punct de vedere în sensul că: „termenul de formulare a cererii de validare a popririi se va calcula, în cazul obligațiilor cu scadență succesivă, prin raportare la prima încălcare a

³⁴ A se vedea *Minuta întâlnirii președinților secțiilor civile ale curților de apel*, 19-20 noiembrie 2015, Curtea de Apel Timișoara, online: <https://inm-lex.ro/wp-content/uploads/2020/04/Minuta-intalnire-sectii-civile-Timisoara-19-20-noiembrie-2015-1.pdf>, arhivă: <https://perma.cc/JM27-WQAN>.

obligățiilor terțului poprit, ținând cont de termenul prevăzut de lege pentru aducerea la îndeplinire a acestor obligații.”³⁵

Fiind în principiu de acord cu opiniile rediate mai sus dorim totuși să facem următoarele observații.

În primul rând se poate reține cu certitudine că natura juridică a termenului de o lună este și în cazul obligațiilor datorate în viitor cu scadență succesivă aceea a unui *termen imperativ* a cărui nerespectare atrage sancțiunea *decăderii*.

În al doilea rând atât doctrina³⁶ cât și practica judiciară recunosc faptul că executorul judecătoresc poate efectua *o nouă adresă de înființare a popririi* sau *adrese succesive de înființare a popririi* către același terț poprit în măsura în care raportul juridic obligațional dintre debitorul poprit și terțul poprit subzistă în continuare și terțul poprit nu își îndeplinește obligația de consemnare sau de plată.

O nouă adresă de poprire sau o „ adresă de revenire de poprire” cum se mai numește ea în practică nu este necesară fiind superfluă deoarece pe de o parte această formalitate nu este prevăzută expres de legiuitor iar pe de altă parte poprirea instituită inițial rămâne în ființă până când este desființată de către instanță sau de către executorul judecătoresc în condițiile art. 794 C.proc.civ. Adresa de înființare a popririi inițială rămâne în ființă, ea nu trebuie reiterată pentru viitor, în fiecare lună, căci poprirea vizează, deopotrivă, raporturi scadente la data comunicării către terț a adresei de înființare cât și raporturile cu scadență ulterioară acestei date. Or în această ipoteză ar fi greșit să se susțină că „termenul în care trebuie formulată, sub sancțiunea decăderii, cererea de validare a popririi trebuie calculat, în cazul

³⁵ A se vedea G. A. LAZĂR, R. STANCIU, A. R. TRANDAFIR, N-H. ȚIȚ, op.cit., p. 162.

³⁶ A se vedea: G. BOROI, M. STANCU, op.cit., p.1341-1342; T.C. BRICIU, op.cit., p. 619.

unor popriri succesive (deci înființate împotriva aceluiași terț poprit, în temeiul aceluiași titlu executoriu, pentru aceeași creanță) *în raport cu ultima adresă de înființare a popriri*³⁷.

Termenul de o lună pentru formularea unei cereri de validare a popririi în această ipoteză nu va fi pus în mișcare de noua adresă de (re)înființare a popririi ci dimpotrivă termenul va curge în mod *automat, abstract și instantaneu* în decurs de 5 zile de la fiecare scadență succesivă a fiecărei obligații în parte. Fiind vorba despre creanțe cu scadențe succesive (drepturile salariale lunare), termenul de introducere a cererii de validare se raportează la fiecare scadență în parte și nu la momentul înființării popririi care nu are în acest caz nicio relevanță.

Termenul se calculează de la scadența sumelor, adică a exigibilității în fiecare lună a obligației de plată a venitului salarial datorat de angajator (terț poprit) către debitor.

De exemplu dacă scadența de plată a salariului este 25 martie 2024 termenul de validare a popririi de o lună de zile va începe să curgă din data de 1 aprilie 2024 și se va împlini la data de 1 mai 2024 urmând a se cere validarea popririi pentru sumele datorate de terț începând din luna martie a anului 2024 până la realizarea integrală a creanței.

Eventual o nouă adresă de poprire ar avea sens în ipoteza în care nu vorbim despre sume de bani datorate în viitor de către terțul poprit ci despre o singură sumă de bani pentru care era împlinit termenul de scadență față de care terțul poprit nu își îndeplinește obligația de consemnare sau de plată și

³⁷ A se vedea *Minuta întâlnirii președinților secțiilor civile ale curților de apel*, 19-20 noiembrie 2015, Curtea de Apel Timișoara, online: <https://inm-lex.ro/wp-content/uploads/2020/04/Minuta-intalnire-sectii-civile-Timisoara-19-20-noiembrie-2015-1.pdf>, arhivă: <https://perma.cc/JM27-WOAN>.

creditorul, executorul judecătoresc sau debitorul au ratat termenul de o lună de zile care curge în acest caz în 5 zile de la comunicarea popririi.

În această situație o nouă adresă de înființare a popririi ar (re)pune pe titularii cererii de validare de poprire într-un nou termen de formulare a acesteia cu condiția ca până la noua comunicare a adresei de poprire terțul poprit să nu fi plătit deja debitorului suma datorată.

În al treilea rând la o lectură mai atentă a art. 787 alin. (1) C.proc.civ. se poate pune întrebarea legitimă dacă și în cazul sumelor de bani datorate în viitor punctul de plecare al termenului de validare a popririi de o lună de zile ar trebui să fie în decurs de 5 zile de la fiecare scadență succesivă a fiecărei obligații în parte sau ar trebui mai degrabă să fie de o lună de zile direct de la data scadenței obligației. Redactarea art. 787 alin. (1) C.proc.civ. nu se evidențiază prin claritate în privința datei de când terțul poprit trebuie să consemneze sau să plătească suma urmărilor, de la scadență sau în termen de 5 zile de la scadență. De vreme ce adresa inițială de înființare a popririi a fost comunicată deja terțului poprit și ea produce efecte juridice nu ar mai avea sens instituirea unui termen cu efect prohibitiv sub aspectul formulării cererii de validare de 5 zile de la fiecare scadență succesivă a fiecărei obligații în parte. În exemplul nostru de mai sus asta ar însemna că, dacă scadența de plată a salariului este 25 martie 2024 termenul de validare a popririi de o lună de zile va începe să curgă din data de 25 martie 2024 și se va împlini la data de 25 aprilie 2024 urmând a se cere validarea popririi pentru sumele datorate de terț începând din luna martie a anului 2024 până la realizarea integrală a creanței. Această soluție pare a fi totuși mai justă și mai apropiată de celeritatea care ar trebui să caracterizeze procedura execuțională.

În al patrulea rând trebuie reținut că în conformitate cu dispozițiile art. 790 alin. (6) C.proc.civ. „dacă sumele sunt datorate periodic, poprirea se validează atât pentru sumele ajunse la scadență, cât și pentru cele care vor fi

scadente în viitor, în acest ultim caz *validarea producându-și efectele numai la data când sumele devin scadente*. În cazul popririi sumelor de bani din conturile bancare, pentru sumele viitoare, instanța va dispune menținerea popririi până la realizarea integrală a creanței”. Cu alte cuvinte odată admisă validarea popririi, aceasta își va produce efectele atât pentru sumele ajunse la scadență, cât și pentru cele care vor fi scadente în viitor de la data când sumele devin scadente, nefiind nevoie de o nouă cerere de validare de poprire. Dimpotrivă pentru lunile în raport cu care s-a împlinit termenul de validare al popririi nu se mai poate atrage retroactiv răspunderea terțului poprit deoarece a intervenit secțiunea *decăderii* iar „plățile făcute de terțul poprit către debitorul poprit în intervalul dintre data comunicării primei popriri și data comunicării popririi ulterioare vor rămâne neatinse de hotărârea de validare”³⁸

³⁸*Ibidem.*

Concluzii

În considerarea celor arătate mai sus, natura juridică a termenului de o lună de formulare a cererii de validare a popririi este aceea a unui termen *imperativ, legal, fix și absolut*.

Data de la care începe să curgă termenul de o lună de formulare a cererii de validare a popririi este de 5 zile, termen care este *prohibitiv* și care curge fie de la data de comunicare a adresei de poprire terțului poprit (pentru sumele care sunt deja scadente) fie (în cazul sumelor de bani datorate în viitor), de la scadența acestora.

Executorul judecătoresc, în exercitarea atribuțiilor prevăzute art. 627 alin. (2) C.proc.civ. poate să *solicite debitorului lămuriri în scris* în legătură cu data scadenței veniturilor sale lunare și totodată este în drept în temeiul art. 660 alin. (1) și (2) C.proc.civ. să *ceară aceste informații de la terțul poprit sau de la orice instituții publice*.

Emiterea unei noi adrese de înființare a popririi sau a unei adrese de revenire *nu este necesară* pentru a pune în mișcare intervalul de 5 zile de la expirarea căruia va curge termenul de validare de poprire de o lună deoarece poprirea instituită inițial rămâne în ființă și produce efecte juridice iar în cazul sumelor de bani datorate de terțul poprit în viitor, termenul de o lună de zile va curge succesiv în termen de 5 zile de la scadența periodică a acestora³⁹.

³⁹ Sau așa cum am arătat mai sus poate ar fi mai întemeiat ca termenul să curgă chiar direct de la scadența acestora.

Bibliografie

- BODOAȘCĂ T., D. V. MARIN, *Validarea popririi în reglementarea actualului Cod de procedură civilă*, în Conferința internațională „Procesul civil și executarea silită. De la clasic la modern.”, Ed. Universul Juridic, București, 2019;
- BOROI G., M. STANCU, *Drept procesual civil*, ed. a 5-a, Editura Hamangiu, București, 2020;
- BRICIU T.C., *Particularitățile procedurii de validare a popririi*, în E. OPRINA, V. BOZEȘAN (coord.), *Executarea silită – dificultăți și soluții practice –*, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2016;
- COSTIN M. N., I. LEȘ, M. ȘT. MINEA, D. RADU, *Dicționar de drept procesual civil*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983;
- DELEANU I., V. MITEA, S. DELEANU, *Noul Cod de procedură civilă: comentarii pe articole*, vol. II, Ed. Universul juridic, București, 2013;
- GIDRO R., *Aspecte teoretice și practice cu privire la unele obligații ale angajatorului în procedura executării silite prin poprire*, în RRES nr. 3/2014;
- LAZĂR G. A., R. STANCIU, A. R. TRANDAFIR, N-H. ȚIȚ, *Poprirea: o triplă perspectivă-civilă, fiscală și penală*, Editura Hamangiu, București, 2021;
- Minuta întâlnirii președinților secțiilor civile ale curților de apel*, 19-20 noiembrie 2015, Curtea de Apel Timișoara, online: <https://inm-lex.ro/wp-content/uploads/2020/04/Minuta-intalnire-sectii-civile-Timisoara-19-20-noiembrie-2015-1.pdf>, arhivă: <https://perma.cc/JM27-WQAN>;
- OPRINA E., I. GÂRBULEȚ, *Tratat teoretic și practic de executare silită*, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2013;
- SÎRGI R., *Executarea silită în Codul de procedură civilă: practică judiciară adnotată*, Ed. Hamangiu, București, 2020.